VOOR MIJN DIER

Voedselovergevoeligheid?

Alles wat je moet weten over voedselovergevoeligheid

Welkom dierenvriend,

Heeft jouw dier last van huidproblemen die maar niet weggaan? Verdenk jij jouw dier van een allergie? In dit e-book lees je alles over voedselovergevoeligheid.

Wie zijn wij?

VoorMijnDier is de webshop van meer dan 250 dierenartsenpraktijken in Nederland. Op deze webshop kun je alles vinden voor de gezondheid van jouw dier: veilige, verantwoorde producten én advies van dierenartsen en -assistenten.

Wat weet jij na het lezen van dit e-book?

- Wat voedselovergevoeligheid is
- Wat het verschil is tussen een voedselallergie en voedselintolerantie
- Voor welk voedsel je dier allergisch kan zijn
- Hoe een voedselallergie ontstaat
- Wat de symptomen zijn van een voedselovergevoeligheid
- Hoe je er achter kan komen dat je dier een allergie heeft
- Wat hypoallergene voeding inhoudt

Ook vind je in dit e-book tips en tricks voor een succesvol eliminatiedieet.

Even voorstellen

Dit e-book is gecontroleerd op juistheid door:

Dierenarts Jolijn van Leeuwen
Dierenkliniek Veenendaal

Jolijn van Leeuwen is gezelschapsdierenarts sinds januari 2004 en heeft haar eigen dierenkliniek in Veenendaal.

Jolijn heeft een bijzondere interesse in dermatologie en maag- en darmaandoeningen. Daarnaast heeft ze een zwak voor katten en reptielen.

Thuis heeft Jolijn als huisdieren twee geweldige katten, twee rode rattenslangen en een pittige vrouwelijke groene leguaan.

Inhoudsopgave

Wat is voedselovergevoeligheid?	3
Voedselallergie	
Voedselintolerantie	
Hoe ontstaat een voedselallergie?	4
Wat zijn de symptomen?	4
Diagnose stellen	5
Stap 1: Eliminatiedieet	
Stap 2: Provocatietest	
Behandeling	8
Stap 3: Hypoallergene voeding	
Atopie	9

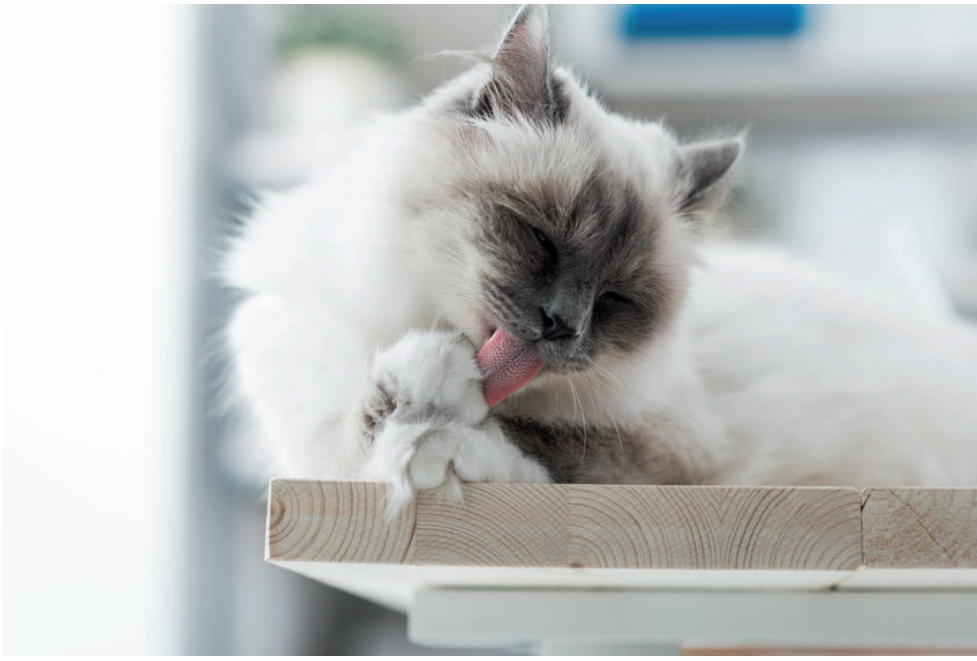

Wat is voedsel-overgevoeligheid?

Voedselovergevoeligheid, voedselallergie en voedselintolerantie zijn drie termen die regelmatig door elkaar heen gebruikt worden. Maar wat is het verschil tussen deze drie?

> Voedselovergevoeligheid is een verzamelnaam voor abnormale reacties (voedselallergie en voedselintolerantie) op bepaalde bestanddelen in het voer.

Voedselallergie

Bij sommige dieren reageert het afweersysteem erg fel op bepaalde bestanddelen (met name eiwitten), waardoor er een allergische reactie ontstaat. De bestanddelen die deze reactie veroorzaken noem je allergenen.

Zo kan een kippeneiwit een allergeen zijn. Als een hond of kat met een kip allergie, kippeneiwit binnen krijgt, gaat het afweersysteem de strijd aan met het kippen-eiwit. Het lichaam maakt dan antistoffen aan en er komt histamine vrij. Het stofje histamine veroorzaakt vervolgens jeuk bij je dier.

Voor welke voeding kan mijn dier allergisch zijn?

Dieren zijn meestal overgevoelig voor basisbestanddelen in diervoeding. De meest voorkomende reacties worden veroorzaakt door: rundvlees, zuivel-producten, kip, tarwe, eieren en soja. Een dier kan echter ook allergisch zijn voor bijvoorbeeld kleurstoffen of chemische conserveermiddelen.

Voedselintolerantie

Voedselintolerantie is iets anders dan een voedselallergie. Deze termen worden echter weleens met elkaar verward, omdat de klachten op elkaar lijken. Voedselintolerantie ontstaat echter door het onvermogen van het lichaam om een bepaalde stof uit voeding te verteren.

Een intolerantie kan ontstaan door een tekort aan een bepaald enzym dat eiwitten afbreekt, denk hierbij aan een lactose-intolerantie bij mensen. Hierbij maakt iemand te weinig lactase aan (een enzym dat voor de vertering van melksuiker zorgt), waardoor niet alle lactose in het lichaam kan worden verteerd. Dit kan klachten geven zoals winderigheid, buikpijn en diarree. De stoffen die klachten veroorzaken bij een voedselintolerantie noemen we geen allergenen, maar 'triggers'.

Hoe ontstaat een voedselallergie?

Er wordt regelmatig een voedselovergevoeligheid bij honden en katten gediagnosticeerd, vooral bij honden jonger dan 1 jaar. Hoe een hond of kat een allergie of intolerantie precies ontwikkelt, is nog altijd onduidelijk.

Hoe vaker het dier een bepaald eiwit binnenkrijgt, hoe groter de kans is dat het dier een allergie ontwikkeld. Maar een dier kan ook reageren op een 'nieuw' eiwit dat ze nog nooit eerder binnen hebben gekregen.

De aanleg voor een allergie kan erfelijk bepaald zijn.

Wat zijn de symptomen?

Bij honden en katten uit voedselovergevoeligheid zich vaak in huidklachten en maag-darmklachten. Jeuk is het meest voorkomende symptoom en veroorzaakt:

- krabben, bijten en schuren;
- rode huid;
- wondjes en korsten;
- huidschilfers;
- bruine tot zwarte verkleuring van de haren waar veel gelikt wordt;
- hotspots/smetplekken;
- kapotte haren;
- kale plekken;
- ontstekingen, zoals huidontsteking, oorontsteking en oogontsteking.

De jeuk kan overal voorkomen, maar enkele typische plaatsen zijn kop, oorschelpen, oksels, buik, liezen en voetzolen.

Maag-darm gerelateerde symptomen:

- overgeven;
- misselijkheid;
- diarree (of minder stevige ontlasting);
- buikpijn;
- borrelende darmen;
- niet willen eten;
- hoesten/astmatische klachten.

Diagnose stellen

De diagnose voor voedselallergie of voedselintolerantie is niet makkelijk te stellen, omdat jeuk ook op andere aandoeningen kan duiden zoals:

- anaalklierontsteking;
- ectoparasieten (luizen, tekens, mijten en schimmels);
- stress;
- oorontsteking (let op: dit kan ook een symptoom van voedselovergevoeligheid zijn);
- atopie/omgevingsallergieën (pollenallergie, vlooienallergie, huismijtallergie).

Om vast te stellen of de jeuk een symptoom is van voedselovergevoeligheid, dienen zoveel mogelijk andere oorzaken van huidproblemen uit te worden gesloten. Soms is er ook sprake van een combinatie van aandoeningen.

Stap 1: Eliminatiedieet

Om een voedselovergevoeligheid vast te stellen is een eliminatiedieet noodzakelijk. Er zijn twee soorten eliminatiediëten:

1. Een eliminatiedieet met één dierlijke eiwitbron en één koolhydraat (aardappel of rijst), ook wel een zelfkookdieet genoemd;
2. Een eliminatiedieet met sterk verkleinde eiwitbronnen (gehydrolyseerd) waardoor het lichaam ze niet meer herkent.

Een eliminatiedieet vervangt volledig de voeding van je dier. Dit betekent wel dat er eerst een voedselovergang nodig is. Je kunt niet in één keer overgaan naar een andere voeding. Dit dient altijd geleidelijk te gaan. Een goed schema is:

- Twee dagen: 25% nieuwe voeding, 75% eerdere voeding;
- Twee dagen: 50% nieuwe voeding, 50% eerdere voeding;
- Twee dagen: 75% nieuwe voeding, 25% eerdere voeding.

Een eliminatiedieet dient ongeveer 6 tot 8 weken gevoerd te worden (volg hierbij altijd het advies van jouw dierenarts). Om het eliminatiedieet een succes te maken is het uiterst belangrijk dat je dier alleen deze voeding krijgt.

> Je dier mag dus ook geen snacks en pas op met medicatie en voedingssupplementen. Medicatie en voedingssupplementen bevatten vaak dierlijke eiwitten als smaakstof. Je dierenarts kan je hierin adviseren.

Heeft mijn dier een voedselovergevoeligheid?

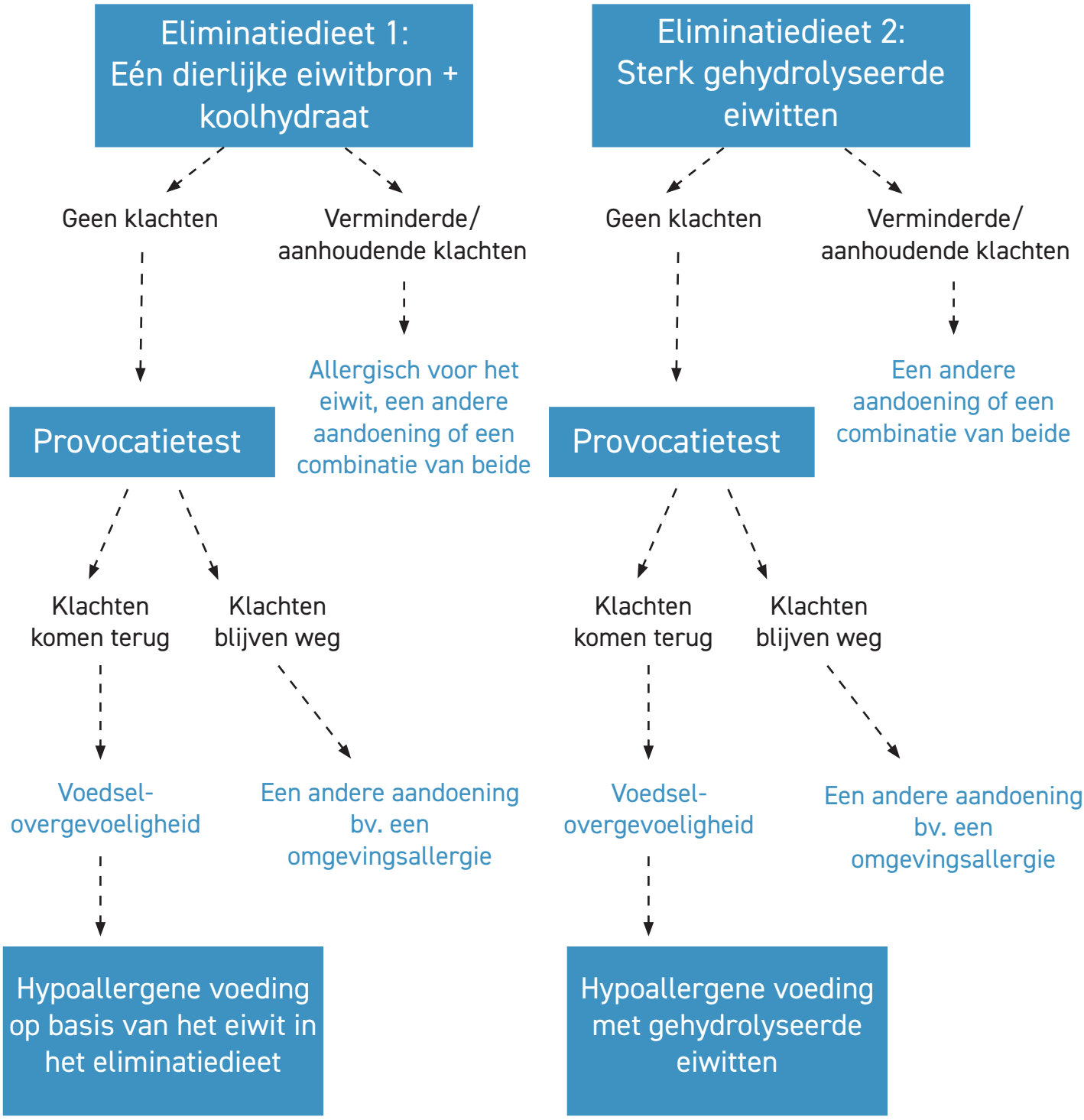

Tips voor een succesvol eliminatiedieet

Om voedselovergevoeligheid aan te kunnen tonen of uit te sluiten is het zeer belangrijk dat een eliminatiedieet goed uitgevoerd wordt. Hoe zorg je ervoor dat het eliminatiedieet succesvol verloopt?

- Blijf consequent en geef je dier niets anders dan het eliminatiedieet. Zorg ook dat familieleden en buren op de hoogte zijn van de mogelijke allergie.
- Zorg ervoor dat je dier niet kan snoepen van de tafel, uit de prullenbak of voorraadkast.
- Pas op met medicatie en voedingssupplementen. Deze producten bevatten vaak dierlijke eiwitten. Raadpleeg je dierenarts voor advies.
- Was altijd je handen voordat je de voeding voorschotelt of je dier aait.
- Gebruik een aparte voerbak en maatbeker voor het dier met de vermoedelijke allergische reactie en was deze na iedere maaltijd af met afwasmiddel.
- Zorg dat je vermoedelijk allergische dier niet kan snoepen van andere voerbakjes.
- Sluit de voeding goed af en zorg dat er geen kruisbesmetting kan plaatsvinden (met andere voeding of jouw humane voeding.
- Heeft je hond/kat toch snackzin of wil jij je dier belonen? Gebruik dan bijvoorbeeld de voeding van het eliminatiedieet of fruit (geen rozijnen en druiven). De meeste honden zijn bijvoorbeeld gek op banaan!

Stap 2: Provocatietest

Indien de klachten na 6 tot 8 weken zijn verminderd/verdwenen, volgt de provocatietest. Je gaat 10 tot 20% van de eerder gegeven voeding combineren met het eliminatiedieet. Komen de klachten terug? Dan is er sprake van een voedselovergevoeligheid. De terugkeer van de symptomen kan 1 tot 4 dagen duren, maar bij katten kan het zelfs 2 weken duren. Stop zodra de symptomen terugkeren en geef opnieuw het eliminatiedieet. De gezondheid van jouw kat of hond zou binnen 1 tot 4 weken moeten verbeteren. Blijven de symptomen weg wanneer er overgegaan wordt naar het oude voer? Dan kan het zijn dat het dier niet voor het voer allergisch is maar voor bijvoorbeeld een snack of voedingssupplement.

Zijn de klachten niet verdwenen met het eliminatiedieet? Dan kan het zijn dat jouw dier ook allergisch is voor het eiwit dat in het eliminatiedieet zit. Je dient dan opnieuw het eliminatiedieet te volgen, maar dan op basis van een ander eiwit. Ook kan het zijn dat het om een andere aandoening gaat of een combinatie van aandoeningen. De diagnose komt dan vooral tot stand door aandoeningen één voor één uit te sluiten, totdat je tot het daadwerkelijke probleem komt.

Behandeling

Wanneer er na het voeren van het eliminatiedieet vastgesteld wordt dat je hond/kat overgevoelig is voor een bepaald voedingsbestanddeel, is de volgende stap het zoeken naar een dieet waar jouw dier klachtenvrij op blijft.

Stap 3: Hypoallergene voeding

Hypoallergene voeding heeft een verminderde kans op een allergische reactie. Hypoallergene brokken bevatten eiwitten die niet vaak voorkomen in voeding óf zijn zo bewerkt (gehydrolyseerd) dat het lichaam het eiwit niet zal herkennen.

Heb je voor eliminatiedieet 1 (één eiwitbron en één koolhydraat) gekozen? Dan weet je op welk eiwit je dier het goed doet. Kies dan voor een hypoallergeendieet met het desbetreffende eiwit. Het eliminatiedieet bevat namelijk niet altijd alles wat jouw dier nodig heeft. Dit is voor een aantal weken niet erg, maar structureel kan dit problemen geven. Dien je een eliminatiedieet langere tijd aan te houden, omdat je dier bijvoorbeeld allergisch bleek voor het eerste eiwit? Dan kan je dierenarts een voedingssupplement adviseren die je toe kan voegen aan de voeding.

Heb je gekozen voor eliminatiedieet 2 (sterk verkleinde eiwitbronnen)? Dan kun je ervoor kiezen om dit dieet te blijven voeren (aangezien dit voer alles bevat wat je dier nodig heeft) of je kunt kiezen voor een ander hypoallergeen dieet met gehydrolyseerde eiwitten.

Levenslang

Een allergie of intolerantie is vrijwel altijd levenslang. Dit betekent dat je dier de rest van zijn leven bepaalde eiwitten dient te ontwijken. Dat is lastig, maar gelukkig zijn er tegenwoordig zoveel verschillende opties voor voeding en snacks dat er goed mee te leven valt.

Wanneer je dier goed reageert op bijvoorbeeld hert, dan zijn er voedingen beschikbaar met alleen herteneiwit en snacks van (gedroogd) hert. Je hond of kat hoeft dus niets tekort te komen. Controleer altijd de ingrediënten op het etiket van de voeding en snacks die jij jouw hond/kat wil geven. Zelfs als de smaak hert is, kan het voorkomen dat er ook nog kip of rund in de voeding of snack zit.

Verder is het belangrijk om je omgeving goed te informeren over het dieet van jouw dier. Eén keer een verkeerd eiwit geven, kan in dagenlange jeuk resulteren!

Atopie

Zijn de symptomen nauwelijks verminderd of nog steeds aanwezig na het voeren van een eliminatie-dieet? Zijn stress, parasieten, anaalklier- en ooronsteking uitgesloten? Dan kan het zijn dat je dier een atopie heeft. Ook kan het gaan om een kruisreactie (dubbele allergie). Je dier heeft dan én een voedsel-overgevoeligheid én een atopie.

Atopie (atopische dermatitis) is een verzamelnaam voor huidproblemen die veroorzaakt worden door een omgevingsallergie. Atopische dermatitis heeft een erfelijke basis. Echter is erfelijkheid niet de enige factor die bepaalt of jouw hond/kat een atopische dermatitis ontwikkelt, omgevingsfactoren spelen hier ook een rol in.

De meest voorkomende allergenen voor atopie zijn huisstofmijten, boompollen en graspollen. Maar ook schimmels, vlooien of kruiden kunnen allergenen zijn. De symptomen van atopie zijn vergelijkbaar met die van een voedselallergie.

Zodra er na een eliminatiedieet nog geen duidelijke oorzaak is, kan er gekozen worden voor een allergietest. Door middel van een huid- en bloedonderzoek wordt er dan getest voor welke allergenen jouw hond/kat allergisch is.

Genezen van atopie is helaas niet mogelijk. De behandeling heeft daarom altijd als doel om de atopie onder controle te krijgen zodat je hond/kat een prettig, (bijna) jeukvrij leven kan hebben. Dit kan onder andere door de allergenen te vermijden (indien mogelijk), immunotherapie, medicatie, voeding en dermatologische shampoo.

VOORMIJN DIER

Direct aan de slag!

Op voormijndier.nl kun je alles vinden voor dieren met een voedselovergevoeligheid. Zo vind je op VoorMijnDier:

- Eliminatiediëten;
- Hypoallergene voeding;
- Voedingssupplementen;
- Vlooienmiddelen;
- Dermatologische shampoos.

Wil je nog meer lezen? Op onze website vind je nog veel meer informatie over de gezond en verzorging van jouw dier. Onze dierenartsen en -assistenten geven jou graag advies!

www.voormijndier.nl